

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/43/2021
Identifikačné číslo spisu: 2116226812
Dátum vydania rozhodnutia: 30.09.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:2116226812.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: VEREX ŽILINA, a.s., so sídlom M. Rázusa č. 13A, Žilina 010 01, IČO: 36 405 957, zastúpeného: ŠTELLMACHOVÁ & PARTNERS s. r. o., so sídlom M. Pišúta 936/16, Liptovský Mikuláš 031 01, IČO: 36 861 251, proti žalovanému: Dopravné stavby, a.s., so sídlom Námestie sv. Michala 171/4, Jaslovské Bohunice 919 30, IČO: 36 834 921, zastúpenému: BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava 811 02, IČO: 36 833 533, o určenie popretej pohľadávky, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 25Cbi/33/2016, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 31CoKR/1/2019-86 zo dňa 30. júla 2019, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobca m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 18. septembra 2018, č. k. 25Cbi/33/2016-50 určil, že žalobca je veriteľom inej, vymáhateľnej pohľadávky proti dlžníkovi - Dopravné stavby, a.s., so sídlom Námestie sv. Michala 171/4, Jaslovské Bohunice, IČO: 36 834 921, z titulu zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 16.9.2014 v rozsahu popretej istiny v celkovej výške 16.575,25 Eur uplatnenej v súhrnnej prihláške nezabezpečených pohľadávok č. 1 zo dňa 26.9.2016 do reštrukturalizačného konania vedeného na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 25R/3/2016. O trovách rozhodol tak, že žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania v plnom rozsahu.

2. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že pohľadávky žalobcu prihlásené do reštrukturalizácie dlžníka súhrnnou prihláškou nezabezpečených pohľadávok č. 1 zo dňa 26.9.2016 pod poradovým číslom 1 až 6 sú čo do vymáhateľnosti a výšky zistené v celkovej sume 16.575,25 Eur. Z oznámenia o popretí dôvodu a výšky pohľadávky zo dňa

2.11.2016 vyplýva, že reštrukturalizačný správca dlžníka poprel pohľadávky žalobcu zapísané v zozname pohľadávok pod poradovými číslami V/721, V/722, V/723, V/724, V/725, V/726. Ako dôvod uviedol skutočnosť, že podľa výpisu z obchodného registra predseda predstavenstva veriteľa (žalobcu) A. E. V., ktorý dňa 21.9.2016 udelil plnomocenstvo advokátskej kancelárii FIAČAN & PARTNERS s.r.o., bol do funkcie zvolený s účinnosťou od 6.6.2002. S poukazom na § 194 ods. 1 Obchodného zákonníka mu teda funkcia zanikla uplynutím času najneskôr dňa 6.6.2007. Veriteľ (žalobca) nepredložil žiaden dôkaz, že by bol A. E. V. opätovne zvolený do funkcie člena predstavenstva veriteľa. Plnomocenstvo udelené dňa 21.9.2016 advokátskej kancelárii je neplatné, keď za veriteľa nekonala oprávnená osoba. Výzvou zo dňa 20.12.2016 súd vyzval žalovaného, aby si v lehote 10 dní od doručenia výzvy zvolil advokáta na jeho zastupovanie v konaní v súlade s § 90 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „C. s. p.“). Žalovaný si zvolil advokáta až v rámci elektronického podania s autorizáciou doručeného súdu dňa 17.9.2018, čo nebolo možné považovať za dodržanie lehoty stanovenej súdom. Týmto podaním sa žalovaný súčasne vyjadril k žalobe. Súd prvej inštancie na uvedené podanie neprihliadol a takýto procesný postup žalovaného považoval za účelovú snahu predlžovať konanie.

3. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že podľa údajov z výpisu z obchodného registra žalobcu A. E. V. je predsedom predstavenstva spoločnosti žalobcu od 6.6.2002. Zo zápisnice z rokovania mimoriadneho valného zhromaždenia spoločnosti žalobcu zo dňa 5.6.2007 vyplýva, že valné zhromaždenie 100 % hlasmi akcionárov prijalo uznesenie č. 3, ktorým zvolilo A. E. V. do funkcie člena predstavenstva a predsedu predstavenstva na ďalšie 5-ročné obdobie s účinnosťou od 6.6.2007. Po právnej stránke súd prvej inštancie odôvodnil rozhodnutie s poukazom na § 120 ods. 1, § 124 ods. 4, § 121, § 122 ods. 1, § 29 ods. 1, § 29 ods. 6 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako zákon č. 7/2005 Z. z.). Dospel k záveru, že žalobca podal žalobu v zákonnej lehote v zmysle § 124 ods. 4, § 124 a §203a zákona č. 7/2005 Z. z. Predmetom incidenčného konania bola popretá pohľadávka žalobcu prihlásená do reštrukturalizačného konania dlžníka (žalovaného), pričom súd bol viazaný pri posudzovaní pravosti pohľadávky dôvodmi jej popretia správcom v Oznámení o popretí pohľadávok.

4. S poukazom na ustanovenia § 27 ods. 3, § 27 ods. 6, § 194 ods. 1, § 183 a § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka súd prvej inštancie ďalej uviedol, že obchodný register je verejne prístupný zoznam údajov o zapísaných osobách, ktorého súčasťou je aj verejne prístupná kolekcia listín zapísaných osôb. Obchodný register v prvom rade eviduje určité údaje o podnikateľoch, zároveň však umožňuje, aby takto uchované údaje boli prístupné verejnosti. Význam zápisov do obchodného registra a jeho verejnoprávna povaha sa premietajú do princípu materiálnej pravdy a spolu s princípom formálnej publicity dávajú zápisu v obchodnom registri povahu verejnej listiny. Skutočnosti zapísané v obchodnom registri sú účinné voči každému odo dňa, ku ktorému bol zápis vykonaný. Zároveň platilo obrátene, že pokiaľ skutočnosti zapísané v obchodnom registri neboli vymazané alebo zmenené, sú účinné voči každému a nikto sa nemôže dovolávať voči konajúcemu, že zápis v obchodnom registri už nezodpovedá skutočnosti, ibaže konajúci nekonal v dôvere v zápis v obchodnom registri, pretože mu rozpor so skutočnosťou bol známy. Z hľadiska posudzovania platnosti právnych úkonov urobených osobami v obchodnom registri zapísanými to vedie k záveru, že ak konala druhá strana v dôvere v správnosť údajov uvedeného v obchodnom registri, sú právne úkony urobené v rozsahu jej oprávnenia osobou zapísanou v obchodnom registri platné a podnikateľa zaväzujú, bez ohľadu na to, či v tej dobe k takému konaniu nebol zapísaný štatutárny orgán oprávnený; uvedené by neplatilo len vtedy, pokiaľ nesúladi zapísaných skutočností s faktickým stavom bol druhej strane známy. Zmeny v osobách štatutárnych, resp. iných orgánov spoločnosti majú charakter deklaratórneho zápisu. Právne skutočnosti týkajúce sa zmien v osobách štatutárnych orgánov nastávajú bez ohľadu na to, či je alebo nie je zápis o týchto skutočnostiach v obchodnom registri vykonaný. Samotný zápis vo vzťahu k verejnosti v takýchto prípadoch len deklaruje, že určitá právna skutočnosť už nastala skôr, t. j. pred zápisom. Funkcia v štatutárnom orgáne vzniká rozhodnutím orgánu právnickej osoby, do ktorého kompetencie patrí jeho vytváranie. Zápis do obchodného registra má už len deklaratórny účinok. Rovnako to platilo aj pre zánik funkcie. V zmysle § 27 ods. 3 Obchodného zákonníka sú zapísané údaje účinné voči tretím osobám odo dňa ich zverejnenia. Uvedené ustanovenie poskytuje ochranu tomu, kto koná v dôvere v zápis do

obchodného registra, vyjadrujúce princíp tzv. materiálnej publicity, sa spoločne s princípom formálnej publicity vzťahuje nielen na sporové strany, ale aj na rozhodujúci súdny orgán. Z uvedeného tak vyplývalo, že tak súd ako i strany sporu sú viazané údajmi zverejnenými v obchodnom registri, vrátane zapísanej osoby štatutárneho zástupcu spoločnosti žalobcu, nakoľko výpis z obchodného registra je verejnou listinou a údaje v ňom sa považujú za správne a platné, kým sa nepreukáže opak. V prípade ak namietaná osoba A. E. V. nebola platne zvolená valným zhromaždením za predsedu predstavenstva spoločnosti žalobcu, a teda údaje zapísané v obchodnom registri by nemali byť správne, predpokladom pre takýto záver by muselo byť právoplatné rozhodnutie súdu v konaní o zosúladienie údajov v zmysle § 289 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj ako „C. m. p.“). Účelom takéhoto konania je odstrániť najmä obsahovo nesprávne údaje z evidencie obchodného registra. Ustanovenie § 183 v spojení s § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka taxatívne určuje okruh osôb aktívne legitimovaných na podanie žaloby o neplatnosť uznesenia valného zhromaždenia, pričom zároveň stanovuje zákonnú lehotu na podanie takejto žaloby. V predmetnom konaní súd nemal preukázané, že by sa viedlo konanie o neplatnosť uznesenia valného zhromaždenia spoločnosti žalobcu, na základe ktorého došlo k zvoleniu A. E. V. za predsedu predstavenstva. Zároveň súd prvej inštancie zdôraznil, že žalovaný nebol osobou, ktorá by bola zo zákona oprávnená domáhať sa neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia spoločnosti žalobcu. V spore nebolo tvrdené a ani preukázané, že by sa voči spoločnosti žalobcu viedlo konanie o zosúladienie údajov, resp. konanie o zrušenie zápisu údajov do obchodného registra, a ani nebola žalobou spochybnená platnosť uznesenia mimoriadneho valného zhromaždenia spoločnosti žalobcu, ktorým bol A. E. V. znovuzvolený do funkcie predsedu predstavenstva. Súd tak nemal dôvod spochybňovať správnosť údajov vo výpise z obchodného registra žalobcu ako verejnej listiny.

5. Vzhľadom na to, že žalovaný účinne nerozporoval tvrdenia žalobcu, súd vychádzal z argumentácie žalobcu a z dôkazov ním predložených v spise. Z uvedených listinných dôkazov ako i z výpisu z obchodného registra mal súd za to, že osoba A. E. V. je predsedom predstavenstva spoločnosti žalobcu od 6.6.2002 a bol ním aj v čase podávania prihlášky žalobcu do reštrukturalizačného konania žalovaného, a teda štatutárny zástupca žalobcu bol oprávnený na udelenie plnej moci právnomu zástupcovi žalobcu na podpísanie podanej súhrnnej prihlášky pohľadávok. Súd bol pritom viazaný dôvodmi popretia pohľadávok správcom a keďže správcom uvedený dôvod popretia v konaní preukázaný nebol, prihlásené pohľadávky žalobcu sa považujú za zistené a súd na základe toho žalobnému nároku žalobcu v plnom rozsahu vyhovel. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „C. s. p.“) a žalobcovi ako procesne úspešnej strane priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

6. Krajský súd v Trnave (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom z 30. júla 2019, sp. zn. 31CoKR/1/2019 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 1 C. s. p., a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

7. Odvolací súd uviedol, že skutkový stav zistený súdom prvej inštancie vyplýva z vykonaných dôkazov hodnotených vo vzájomnej súvislosti v súlade s § 191 C. s. p. Žalovaný namietal, že vykonanie ním navrhnutých dôkazov by prispelo k inému skutkovému stavu. Odvolací súd súhlasil so žalovaným v tom, že súd prvej inštancie nie príliš jasne odôvodňuje, prečo na podanie žalovaného zo dňa 17.8.2018 neprihliadol. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie bolo možné mať dojem, že je tomu tak, pretože si žalovaný nezvolil advokáta v lehote určenej súdom. Uvedené však nemohlo mať za následok neprihliadnutie na podanie spísané advokátom s poukazom na § 90 ods. 2 C. s. p. Takýto záver súdu by nebol správny. Z obsahu odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie však vyplývalo, že sa podaním žalovaného zo dňa 17.8.2018 zaoberal, ale považoval ho za prejav zneužitia práva, a preto mu nepriznal procesné účinky. Uvedený postup považoval odvolací súd za správny. Z obsahu s vecou súvisiaceho súdneho spisu vyplývalo, že žalovanému bola doručená žaloba spolu s uznesením, aby si zvolil advokáta, avšak bez toho, aby bol vyzvaný na vyjadrenie k žalobe. Tento postup nebol nezákonný. Súčasťou podania súdu bolo aj poučenie podľa § 153 C. s. p. Na uvedené uznesenie žalovaný nereagoval. Dňa 16.7.2018 súd nariadil pojednávanie na deň 18.9.2018. Predvolanie bolo doručené žalovanému 23.7.2018, takmer dva mesiace pred pojednávaním, pričom žalovaný až 11.9.2018 udelil splnomocnenie na zastupovanie advokátskej kancelárii a tá sa až 17.9.2018, teda deň pred termínom pojednávania,

vyjadrila k žalobe.

8. Podľa názoru odvolacieho súdu takto uplatnené návrhy na vykonanie dôkazov neboli uplatnené včas v zmysle § 153 C. s. p. Žalovaný s ohľadom na hospodárnosť konania mohol v primeranej lehote potom, čo mu bola doručená žaloba, navrhnúť vykonanie dôkazov tak, aby ich bolo možné obstarat' na pojednávanie dňa 18.9.2018. Tieto dôkazy mali vyvrátiť pravdivosť listín, ktoré boli pripojené k žalobe. Nešlo teda o dôkazy, ktoré by boli reakciou na nové tvrdenia. Ak žalovaný tieto dôkazy, ktorými chcel vyvrátiť pravdivosť listín pripojených k žalobe doručenej mu 29.12.2016, navrhol až 17.9.2018, nebolo možné toto konanie považovať za starostlivé v zmysle § 153 C. s. p. Pritom bolo zrejmé, že súd prvej inštancie nemal zbierku listín Okresného súdu Žilina. Preto správne postupoval, keď toto podanie vyhodnotil ako snahu žalovaného bezdôvodne predlžovať konanie a na dôkazy ním navrhnuté neprihliadol.

9. S poukazom na § 27 ods. 3 Obchodného zákonníka a zistený skutkový stav, že s účinnosťou od 6.6.2002 bol predsedom predstavenstva žalobcu A. E. V. odvolací súd uviedol, že z uvedeného zápisu nevyplývalo, čo mylne odvodzoval žalovaný, že funkcia predsedu predstavenstva zanikla 5.6.2007. Zo žiadneho predpisu totiž nevyplývala povinnosť zapísanej osoby po každom znovuzvolení členov svojich štatutárnych orgánov, nanovo zapisovať do obchodného registra. Pod skončením funkcie treba podľa odvolacieho súdu rozumieť to, že určitá osoba stratí funkciu štatutárneho orgánu. Skončením funkcie nebolo prosté uplynutie volebného obdobia, ak táto osoba na základe novej voľby pokračuje vo výkone funkcie. Zo samotnej skutočnosti, že v obchodnom registri je ako dátum vzniku funkcie člena predstavenstva akciovej spoločnosti zapísaný dátum, ktorý je starší viac než 5 rokov, nebolo tým zároveň voči tretím osobám zverejnené a účinné v zmysle § 27 ods. 3 Obchodného zákonníka, že jeho funkcia zanikla. Súd prvej inštancie preto správne dospel k záveru, že ak bol v obchodnom registri od 6.6.2002 nepretržite ako predseda predstavenstva žalobcu zapísaný A. E. V., nebolo možné z toho dôvodiť, že by jeho funkcia zanikla dňa 5.6.2007. Preto bol A. V. oprávnený udeliť v mene žalobcu plnomocenstvo právnomu zástupcovi. Dôvod popretia tak nemohol obstáť. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 C. s. p., a úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov.

10. Rozsudok odvolacieho súdu napadol včas dovolaním žalovaný (ďalej aj ako „dovolateľ“) a to z dôvodu podľa § 420 písm. f) C. s. p., teda že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ uviedol, že dňa 17.9.2018 doručil súdu plnomocenstvo na zastupovanie v konaní prostredníctvom advokátskej kancelárie, ktorá súčasne súhlasila s pojednávaním v neprítomnosti žalovaného. Spolu s plnomocenstvom bolo súdu doručené vyjadrenie k žalobe, v ktorom žalovaný zdôraznil, že žalobou uplatnený nárok neuznáva a navrhol vo veci vykonať dokazovanie, ktoré malo spochybníť tvrdenia žalobcu. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že na toto podanie žalovaného neprihliadol, nakoľko bolo doručené deň pred pojednávaním. Odvolací súd síce vyjadril pochybnosť nad zmysluplosťou a účelnosťou postupu súdu prvej inštancie, ktorý doručil žalobu žalovanému bez výzvy na vyjadrenie k žalobe, avšak prijal záver, že návrh žalovaného na vykonanie dokazovania v podaní zo dňa 17.9.2018 nebol uplatnený včas podľa § 153 C. s. p., a preto na tento návrh neprihliadol. Dovolateľ sa s uvedenými závermi nestotožnil. Namietal záver odvolacieho súdu, že súd prvej inštancie sa zaoberal jeho podaním zo dňa 17.9.2018 a preto nebolo postupované v rozpore s § 90 ods. 2 C. s. p. Táto skutočnosť bola však podľa dovolateľa bez akéhokoľvek právneho významu, nakoľko zákon stanovuje prihliadnutie, resp. neprihliadnutie na úkony strany sporu a nie o zaoberaní sa úkonmi. Sám súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že na predmetné podanie zo dňa 17.9.2018 neprihliadol. To, že súd prvej inštancie uvedené podanie preštudoval a zhrnul v rozhodnutí, potvrdzuje závery odvolacieho súdu, že sa týmto podaním zaoberal, v žiadnom prípade to však neznamenalo, že súd prvej inštancie na toto podanie prihliadol. Uvedené nevyplývalo len z doslovnej dikcie uvedenej v rozhodnutí, ale i z toho, že súd neprihliadol na návrh na vykonanie dokazovania obsiahnuté v spornom podaní. Závery obsiahnuté v rozhodnutí súdu prvej inštancie, ktoré odvolací súd označil za správne, tak nebolo možné označiť nijak inak ako závery porušujúce právo žalovaného na spravodlivý proces. Ten istý názor dovolateľ zastával aj v vzťahu k rozhodnutiu odvolacieho súdu o

tom, že súd prvej inštancie nevyzval žalovaného na vyjadrenie k žalobe a k aplikácii § 153 C. s. p. Dovolateľ pritom poukázal na § 167 ods. 2 C. s. p., ktoré prispieva k zabezpečeniu princípu rovnosti zbraní a má zásadnú rolu pri dodržiavaní práva na spravodlivý proces. Súd musí uvedeným spôsobom konať, je to jeho povinnosťou. Ak súd prvej inštancie síce vyzval žalovaného, aby si zvolil advokáta, ale nevyzval ho na vyjadrenie k žalobe, došlo k neprípustnému opomenutiu aplikácie ustanovenia § 167 ods. 2 C. s. p. Týmto postupom bol porušený princíp rovnosti zbraní a žalobcovi bola priznaná neprímeraná výhoda, čo zakladalo ďalšiu rovinu porušenia práva žalovaného na spravodlivý proces. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

11. K dovolaniu žalovaného sa žalobca vyjadril, pričom uviedol, že sa s rozhodnutiami súdov nižších inštancií stotožňuje. Mal za to, že súd prvej inštancie aj odvolací súd správne vyhodnotili zistený skutkový stav a dospeli k záveru, že A. E. V. bol v rozhodnom čase oprávnený konať v mene žalobcu. Z konania žalovaného bolo zrejmé, že ide o účelovú obranu s cieľom sa vyhnúť plneniu svojich záväzkov. S poukazom na čl. 5 C. s. p., mohol súd odmietnuť a sankcionovať procesné úkony, ktoré zjavne slúžia na zneužitie práva. Súd správne nevykonal žalovaným navrhované dôkazy, navyše tieto nemohli priniesť žiadne skutočnosti relevantné pre rozhodnutie vo veci. Navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu potvrdil a zaviazal žalovaného na náhradu trov dovolacieho konania.

12. Dovolateľ sa k vyjadreniu žalobcu nevyjadril.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.), skúmal prípustnosť a dôvodnosť dovolania (§ 443 C. s. p.).

14. V zmysle § 419 C. s. p., je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie úspešne napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

15. Podľa § 420 písm. f) C. s. p., je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. Namietal záver odvolacieho súdu, že súd prvej inštancie sa zaoberal jeho podaním zo dňa 17.9.2018 a teda nebolo postupované v rozpore s § 90 ods. 2 C. s. p. Súčasne za nesprávny procesný postup považoval to, že súd prvej inštancie nevyzval žalovaného na vyjadrenie k žalobe v zmysle § 167 ods. 2 C. s. p., a k aplikácii § 153 C. s. p. Uvedeným postupom súdu tak bol podľa dovolateľa porušený princíp rovnosti zbraní a žalobcovi bola priznaná neprímeraná výhoda, čo zakladalo porušenie práva žalovaného na spravodlivý proces.

17. Pojem „právo na spravodlivý proces“ podľa ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. nahradil doterajší pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu podľa ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p., sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov.

18. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) C. s. p., zakladá prípustnosť a zároveň aj dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného

postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa chápe nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnemu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou SR. Pod pojmom „procesný postup“ (čo vyplýva aj z doteraz platnej konštantnej judikatúry k § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p., a judikatúry ÚS SR) sa rozumie faktická (ne)činnosť súdu znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných práv, resp. možnosť jej aktívnej účasti v spore, predchádzajúca vydaniu súdneho rozhodnutia, avšak nie samotné rozhodnutie súdu vo veci a ani jeho odôvodnenie, funkciou ktorého je vysvetliť podstatné dôvody, so zreteľom na ktoré súd vo veci rozhodol.

19. Dovolateľ videl naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) C. s. p., v tom, že súdy neprihľadli na jeho podanie zo dňa 17.9.2018 v rozpore s ustanovením § 90 ods. 2 C. s. p. a súčasne, že žalovaný nebol vyzvaný na vyjadrenie k žalobe podľa § 167 ods. 2 C. s. p.

20. Z obsahu s vecou súvisiaceho súdneho spisu vyplýva, že žalovaný bol vyzvaný výzvou zo dňa 20.12.2016, aby si zvolil advokáta na zastupovanie v spore a to s poukazom na § 90 ods. 1 C. s. p., s tým, že bol upozornený, že ak si advokáta nezvolí, na jeho úkony súd nebude prihliadať. Spolu s výzvou mu bol doručený návrh s prílohami a poučením o procesných právach a povinnostiach strán sporu, súčasťou ktorého bolo poučenie vo vzťahu ku koncentrácii konania podľa § 153 C. s. p. Výzvu prevzal žalovaný dňa 29.12.2016, avšak na ňu nereagoval. Následne súd prvej inštancie nariadil termín pojednávania na deň 18.9.2018 a predvolal strany sporu, pričom žalovaný prevzal predvolanie na pojednávanie dňa 23.7.2018 a to spolu s poučením o procesných právach a povinnostiach strán sporu. Dňa 17.9.2018 (deň pred pojednávaním) bolo súdu prvej inštancie doručené vyjadrenie žalovaného k žalobe, zastúpeného advokátom na základe plnej moci zo dňa 14.9.2018, spolu s návrhom na vykonanie dokazovania a žiadosťou o odročenie pojednávania.

21. Dovolací súd uvádza, že uvedený postup súdu prvej inštancie bol správny. Z obsahu ustanovenia § 90 C. s. p., vyplýva povinnosť strany, v tam uvedených sporoch, byť zastúpený advokátom, v opačnom prípade súd na jej úkony neprihliada. Súd prvej inštancie správne vyzval žalovaného na zvolenie si advokáta, pričom z uvedeného ustanovenia nevyplývala povinnosť súčasne doručiť výzvu na vyjadrenie k žalobe podľa § 167 ods. 2 C. s. p. Bolo zrejmé, že v prípade nepredloženia plnej moci na zastupovanie v konkrétnych typoch súdnych sporov súd postupuje v zmysle § 161 C. s. p., keďže predloženie plnej moci na zastupovanie v konaní bolo odstrániteľnou podmienkou konania, ktorú sa súd prvej inštancie snažil odstrániť. V opačnom prípade, t. j. pri nepredložení plnej moci, súd konanie zastaví. Správne súd prvej inštancie postupoval aj vtedy, ak pri nezvolení advokáta zo strany žalovaného, nariadil termín pojednávania. Za podstatné v uvedenom prípade považoval dovolací súd časovú následnosť vykonaných úkonov žalovaného, ktorý na výzvu súdu na predloženie plnej moci na zastupovanie advokátom v spore mu doručenú dňa 29.12.2016 nereagoval. Následne po prevzatí predvolania dňa 23.7.2018 na pojednávanie dňa 18.9.2018 splnomocnil dňa 14.9.2018 advokáta na zastupovanie v konaní, ktorý predložil vyjadrenie spolu s návrhmi na vykonanie dokazovania dňa 17.9.2018. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný sa o spor, až do nariadenia termínu pojednávania, nezaujímal.

22. Za vadu podľa § 420 písm. f) C. s. p., dovolateľ považoval to, že súd prvej inštancie sa jeho podaním len zaoberal, avšak naň neprihliadol a dôkazy ním navrhnuté nevykonával. Dovolací súd uvádza, že odvolací súd v odôvodnení rozsudku správne uviedol, že súd prvej inštancie bol povinný na úkon žalovaného, t. j. vyjadrenie k žalobe, prihliadať a to s poukazom na dikciu ustanovenia § 90 ods. 1 C. s. p., keďže bol spisovaný advokátom. Hoci súd prvej inštancie uviedol, že na vyjadrenie k žalobe neprihliadol, v bode 32. rozsudku uviedol, že dôkazy nevykonával, pretože neboli navrhnuté včas. K uvedenému postupu súdu prvej inštancie odvolací súd poukázal na § 153 C. s. p., ktoré zakotvuje sudcovskú koncentráciu konania. Dovolací súd v uvedenom postupe súdu prvej inštancie a ani odvolacieho súdu nevzhladol vadu podľa § 420 písm. f) C. s. p. Opätovne pritom uvádza, že uvedené ustanovenie zakladá prípustnosť a zároveň aj dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia

procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces, čo však nebol daný prípad. Dovolací súd konštatuje, že z vyjadrenia žalovaného k žalobe vyplýva, že navrhol v spore vykonať dôkazy, nakoľko neuznáva nárok žalobcu. Pritom účelom sudcovskej koncentrácie konania, o ktorej bol žalovaný poučený, je zabrániť zdržiavaniu sporu neskoro vykonanými procesnými úkonmi, keď je neželateľné, aby napr. strany sporu predkladali skutkové tvrdenia alebo dôkazné návrhy až na pojednávaní, čo by mohlo znamenať zmarenie účelu už nariadeného pojednávania. Pritom nemožno vylúčiť, že predloženie skutkového tvrdenia alebo dôkazného návrhu až na pojednávaní je v konkrétnom prípade dôvodné, napr. ak je bezprostrednou reakciou na nové skutočnosti. Včasnosť predloženia prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany vyhodnocuje súd a je ponechané na jeho úvahe. Zároveň dovolací súd poukazuje na ustanovenie § 185 ods. 1 C. s. p., z ktorého vyplýva, že súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. S ohľadom na uvedené preto nemožno zazlievať súdu prvej inštancie ak nevykonal dôkazy navrhnuté žalovaným, nakoľko potom, ako bol skutkový stav nezmenený od prevzatia návrhu žalovaným spolu s prílohami dňa 29.12.2016, navrhol vykonanie dôkazov až podaním zo dňa 17.9.2018, deň pred nariadeným termínom pojednávania. Bolo zrejmé, že prostriedky procesnej obrany žalovaného neboli uplatnené včas a súd nepostupoval v rozpore s procesnými predpismi, ak dôkazy, ktoré navrhol žalovaný vykonať, nevykonal. Uvedeným postupom súdu prvej inštancie nebolo žalovanému znemožnené uplatňovať jemu patriace procesné práva, keď s ohľadom na časovú následnosť úkonov súdu prvej inštancie a reakciu žalovaného na ne bolo zrejmé, že bol nečinný, resp. neuplatnil prostriedky procesnej obrany včas. Ani konanie súdu prvej inštancie, keď na vyjadrenie k žalobe neprihliadol, avšak podaním sa zaoberal, nebolo nesprávnym procesným postupom, ktorý by nadobudol relevantnú intenzitu zakladajúcu porušenie práva na spravodlivý proces a teda naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) C. s. p.

23. Žalovaný namietal nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie aj vo vzťahu k ustanoveniu § 167 ods. 2 C. s. p., s tým, že mu nebola doručená výzva na vyjadrenie k žalobe, v dôsledku čoho malo dôjsť k porušeniu princípu rovnosti zbraní. Z ustanovenia § 167 ods. 1 a 2 C. s. p., vyplýva povinnosť súdu doručiť žalobu spolu s prílohami žalovanému a to s výzvou, aby sa k žalobe písomne vyjadril. Z obsahu s vecou súvisiaceho súdneho spisu bolo zrejmé, že súd prvej inštancie žalovanému žalobu s prílohami a poučeniami doručil, avšak bez výzvy na vyjadrenie k nej. Žalovanému však nič nebránilo, aby sa k žalobe vyjadril, navyše po tom, ako mal obsah žaloby a prílohy k nej k dispozícii a súčasne bol poučený o procesných právach a povinnostiach. Princíp rovnosti zbraní vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je jej odporca (Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. júna 2002, § 45). Podobne ESLP už uviedol, že „rovnosť zbraní je inherentným prvkom spravodlivého procesu“ (Neumeister c. Rakúsko z 27. júna 1968) alebo „právo na spravodlivý proces zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru zahŕňa právo, aby každá strana občianskeho súdneho konania mala primeranú možnosť obhajovať svoju záležitosť pred súdom za podmienok, ktoré ju podstatne neznevýhodňujú v pomere k druhej strane“ (Szwabovicz c. Švédsko z 30. júna 1959, č. 434/58, Annuaire, zv. II). Princíp rovnosti zbraní vyžaduje, aby každá strana mala rovnakú možnosť predkladať alebo navrhovať dôkazy na podporu svojich tvrdení. Vo veci *Dombo Beheer B.V. c. Holandsko* z 27. októbra 1993 ESLP uviedol, že v „súkromnoprávných sporoch rovnosť zbraní zahŕňa povinnosť poskytnúť každému účastníkovi primeranú možnosť obhájiť svoju vec, vrátane predloženia dôkazov, za podmienok, aby nebol postavený do situácie, ktorá je jasne nevýhodnejšia ako situácia odporcu“. S ohľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že ani námietka dovolateľa o porušení princípu rovnosti zbraní neobstojí, nakoľko žalobca nebol daný do výhodnejšieho postavenia ako žalovaný. Žalovaný mal možnosť obhajovať svoju záležitosť pred súdom a to včasným reagovaním na výzvy súdu prvej inštancie, keď mu žaloba spolu s prílohami a výzvou na predloženie plnej moci udelenej advokátovi bola doručená už dňa 29.12.2016, avšak na ňu nereagoval. Žalobcom uvedený skutkový stav sa od podania žaloby až po nariadenie pojednávania na deň 18.9.2018 nezmenil. Dovolací súd preto poukazuje na to, že s ohľadom na uvedený princíp ide o rovnosť zbraní na oboch stranách sporu, t. j. na strane žalobcu i žalovaného, kde práve v dôsledku prihliadnutia na oneskorené úkony žalovaného po poučení o procesných právach a povinnostiach mohlo dôjsť k jeho neprimeranému zvýhodneniu na úkor žalobcu.

24. Podľa názoru dovolacieho súdu procesný postup odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie prebiehal v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku a umožňoval dovolateľovi (žalovanému) zúčastniť sa na úkonoch prvoinštančného a odvolacieho súdu. Postupom odvolacieho súdu nebolo žalovanému znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by to malo za následok porušenie práva na spravodlivý proces.

25. S poukazom na to, že prípustnosť dovolania žalovaného nie je daná podľa ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p., dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c) C. s. p.

26. V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vznikol proti žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 453 ods. 1 C. s. p.).

27. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.